

Meråker
kommune

Planprogram

Høringsversjon februar 2022

Kommuneplanens arealdel 2024 -2036

1 Forord

Meråker kommune har gjennom planstrategien vedtatt at kommuneplanens arealdel skal revideres. Første ledd i arbeidet med rullering av kommuneplanens arealdel er å utarbeide et planprogram.

Planprogrammet tar for seg kommunens overordnede mål fastsatt i kommuneplanens samfunnsdel, Planstrategien og andre førende dokumenter. Planprogrammet beskriver hva som skal legges til grunn, eventuelle utredningsbehov og generelt om prosessen rundt arbeidet med rulleringen av kommuneplanens arealdel.

Meråkers visjon for framtida er formulert slik:

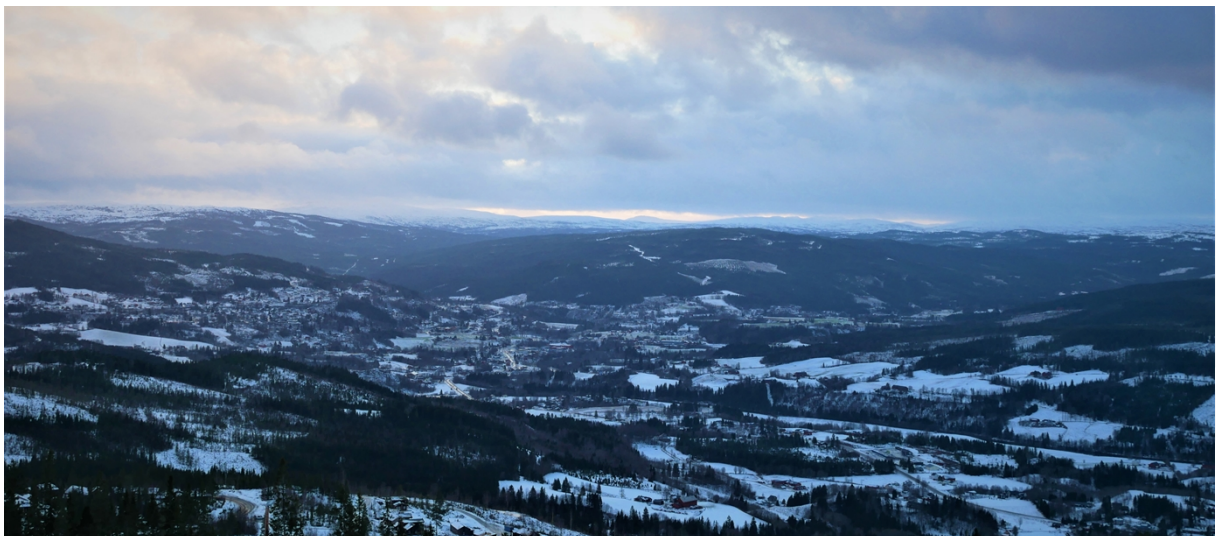
- Fjellbygda skal utvikles slik at miljø, livskvalitet og helse fremmes gjennom helhetlig stedsutvikling på ett naturligvis.
- Meråker skal med de naturgitte forutsetningene være ett trygt valg for arbeid, bosted og etablering

Visjonen finner vi i kommuneplanens samfunnsdel vedtatt i 2019. Samfunnsdelen og arealdelen skal være førende for Meråkers framtidige utvikling. Kommuneplanen er forankret i plan- og bygningsloven §§ 11-1 og 11-5 og arealdelen definerer rammer for arealdisponering, hvilke hensyn som må ivaretas og forutsetninger for hvilke nye tiltak som kan iverksettes.

Planbestemmelsene og plankartet er juridisk bindende. Plankartet skal så langt som mulig vise hovedformål og hensynssoner for arealbruken i kommunen.

En kommuneplan er et overordnet styringsdokument som skal gi rammer for kommunens ønskede utvikling. I grove trekk beskriver kommuneplanens samfunnsdel ønsket utvikling, mens kommuneplanens arealdel viser hvordan man kan oppnå ønsket utvikling gjennom disponering av arealer og juridiske bestemmelser.

Dette forslaget til planprogram ble vedtatt lagt ut på høring av Formannskapet i sak PS 10/22 den 10.2.2022.

2 Innholdsfortegnelse

1.	PL	1
1	Forord	2
2	Innholdsfortegnelse	3
3	Meråkers fremtid.....	5
3.1	Hva er en kommuneplan	5
3.2	Om planprogram	5
3.3	Kommuneplanens arealdel.....	6
4	Planavgrensning.....	6
5	Rammer og føringer for planarbeidet	7
5.1	Nasjonale føringer	7
5.2	Regionale føringer	7
5.3	Lokale føringer	8
6	Formålet med rulleringen og fokusområder.....	8
6.1	Forrige rullering	9
6.2	Denne rulleringen	9
6.3	Bedre og mer forutsigbar styring av arealbruken.....	10
7	Langsiktig strategi for arealbruken	10
7.1	Arealstrategi for bolig	11
7.2	Arealstrategi for fritidsbolig.....	11
7.3	Arealstrategi for næring/industri.....	12
7.4	Hensynssoner i ny KPA	12
8	Medvirkning og organisering av arbeidet.....	12
8.1	Oversikt over den samlede planprosessen for kommuneplan	13
8.2	Ulike faser for medvirkning.....	13
8.2.1	Oppstart og planprogram.....	13
8.2.2	Planfase	13
8.2.3	Høring og offentlig ettersyn	13
8.3	Informasjon og medvirkning	15
9	Organisering av arbeidet.....	15
10	Utredninger	15
10.1	Utredning av arealbehov.....	15
10.1.1	Arealregnskap	16
10.2	Konsekvensutredning og ROS-analyser.....	16
10.2.1	Konsekvensutredning.....	17

Meråker kommune

10.2.2	Kartlegging av utredningsbehov	18
10.2.3	Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)	20
11	Fremdrift, foreløpig framdriftsplan for rullering av kommuneplanens arealdel 2024-2036	21
12	Sentrale lover og retningslinjer som legger føringer for kommunal planlegging	22

3 Meråkers fremtid

3.1 Hva er en kommuneplan

Kommuneplanen er Meråker kommunes overordnede styringsdokument som skal gi rammer for kommunens ønskede utvikling.

Både nasjonale, regionale og kommunale mål, oppgaver og interesser skal ivaretas og legges til grunn i arbeidet med kommuneplanen. Kommuneplanen skal ta utgangspunkt i kommunens planstrategi, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. En kommuneplan består av en samfunnsdel med en handlingsdel og en arealdel. Samfunnsdelen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon, mens arealdelen viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Kommuneplanen skisserer viktige trekk ved samfunnsutviklingen og bestemmer hvilke satsningsområder Meråkersamfunnet skal ha fremover. Den styrer også hvordan arealene i kommunen skal brukes.

Kommuneplanen har to hoveddeler:

- ❖ en samfunnsdel
- ❖ en arealdel

Kommuneplanens samfunnsdel er et strategidokument som fastsetter langsiktige mål og strategier for Meråkersamfunnet, kommunens tjenester og kommunen som organisasjon.

Kommuneplanens arealdel tar tak i disse strategiene og overfører dem til den fysiske utviklingen i samfunnet ved å styre hvor det skal kunne bygges nye boliger, fritidsboliger eller næringsetableringer, hvor tett og høyt det skal være lov å bygge i de ulike områdene, og hvilke områder skal utvikles først. Samtidig er det minst like viktig å ha et aktivt forhold til de områder der det ikke skal være tillatt med videreutvikling eller bygging – så som grøntområder, naturområder og områder for beite og landbruk.

Målrettet styring av arealbruken skaper forutsigbarhet. Forutsigbarhet for næringsliv og for innbyggere skaper igjen trygghet og minsker risiko ved investeringer og innovasjon. Det er ikke mulig å si ja til alt. Ved å si ja til noe, sier man samtidig nei til noe annet. Ved styringen av arealbruken må Meråker kommune derfor gi klare signaler om hvilken retning utviklingen skal ta.

3.2 Om planprogram

For kommuneplanens arealdel skal det utarbeides planprogram etter reglene i pbl § 4-1.

Planprogrammet er utarbeidet for å beskrive hvordan Meråker kommune vil tilrettelegge arbeidet med ny arealdel. Her beskrives hvilken målsetning planen skal ha, hvilke temaer som skal behandles, hvordan arbeidet organiseres, hvilke utredninger som skal gjennomføres, muligheter for medvirkning og hvilke frister og milepæler som gjelder for arbeidet.

Planprogrammet er et ledd i oppstart av planarbeidet med rulleringen av kommuneplanens arealdel 2024 - 2036. Planprogrammet legges ut på høring samtidig som det varsles oppstart av planarbeidet. Etter høringsperioden gjøres eventuelle endringer før det så blir endelig fastsatt. Utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel skjer med utgangspunkt i fastsatt planprogram.

Meråker kommune

Gjeldende kommuneplans arealdel ble vedtatt i 2015 og gjelder perioden 2014-2023. Ny arealdel for Meråker kommune forventes vedtatt i kommunestyret i løpet av 2024.

3.3 Kommuneplanens arealdel

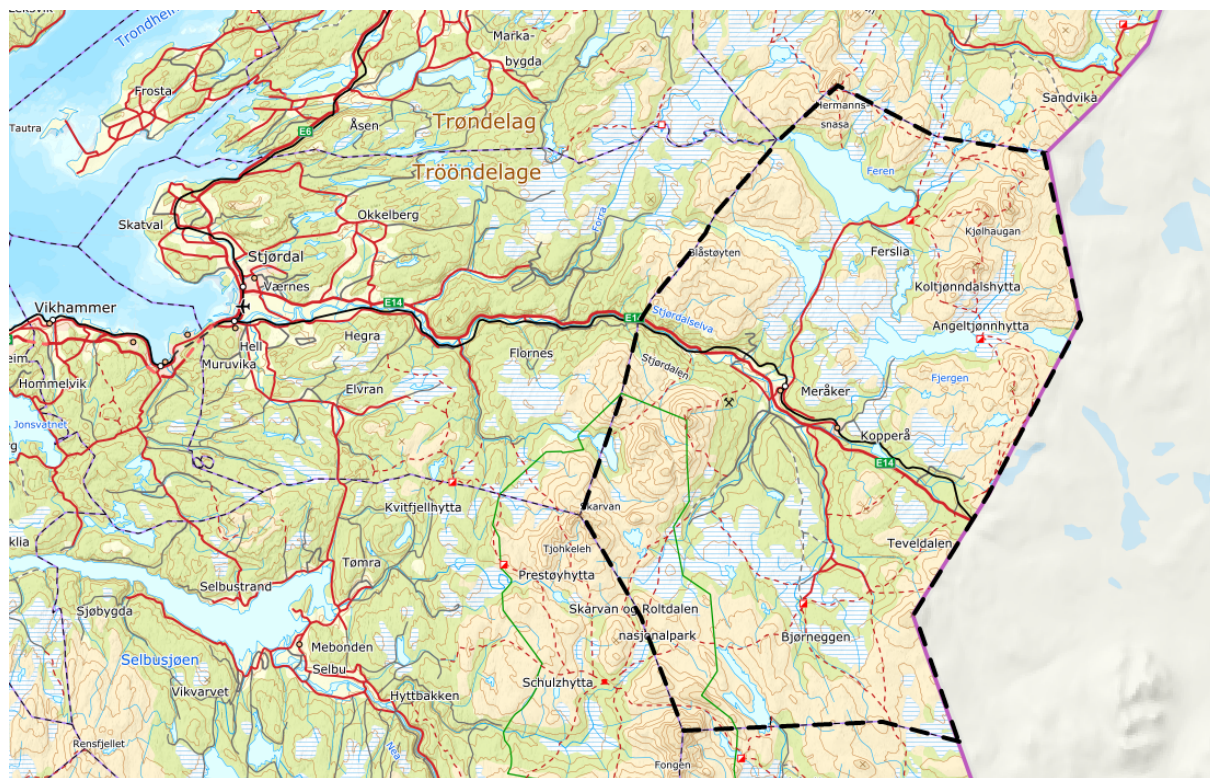
Plan- og bygningsloven slår fast at alle kommuner skal ha en plan for hvordan kommunen skal utvikle seg fremover. Nærmere bestemt settes det krav til at alle kommuner skal ha en plan som viser sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk i hele kommunen. Det er dette som er kommuneplanens arealdel.

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene for hvordan arealene skal brukes og sette rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk. Samtidig skal planen si hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved bruk av arealene. Kommuneplanens arealdel består av plankart, planbestemmelser, og en planbeskrivelse. Planbeskrivelsen utdyper og beskriver hvorfor plankartet og bestemmelsene er blitt som de er blitt.

Kommuneplanens arealdel skal ha en tidshorisont på 12 år. Dette for å kunne legge en langsiktig plan, men ikke for en lengre periode enn man klarer å forholde seg til. Utviklingen i samfunnet skjer raskt. Selv om arealdelen ser 12 år frem i tid vil det for Meråkers del derfor kunne være nødvendig å oppdatere, eventuelt endre, deler av planen innen planperioden.

4 Planavgrensning

Meråker kommune ligger i Trøndelag fylke, og grenser til kommunene Selbu og Stjørdal i vest, Verdal i nord og Tydal i sør. I øst grenser kommunen til Sverige. Se figur under. Kommuneplanens arealdel for Meråker kommune skal omfatte alt areal innenfor kommunens grenser og utgjør da et totalt areal på 1 274 km².

Figur viser planavgrensning

5 Rammer og føringer for planarbeidet

5.1 Nasjonale føringer

De gjeldende nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging ble vedtatt i mai 2019.

De nasjonale forventningene utarbeides hvert fjerde år og gir en oversikt over mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner legger særlig vekt på i planleggingen i årene som kommer.

Regjeringen legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- ❖ Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- ❖ Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- ❖ Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- ❖ Å skape et trygt samfunn for alle

Regjeringen har bestemt at FNs bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. De nasjonale forventningene og FNs bærekraftsmål skal brukes i rulleringen av kommuneplanens arealdel slik at planen i stadig større grad blir et verktøy for å håndtere utfordringene og bidra til at bærekraftmålene oppnås. I tillegg vil også andre nasjonale retningslinjer og veiledere være førende for arbeidet ut fra tema og type utredning mv.

5.2 Regionale føringer

Regional planstrategi for Trøndelag Fylkeskommune er blant planene som legges til grunn. Planstrategien redegjør for viktige regionale utviklingstrekk, utfordringer og utviklingsmuligheter, og tar stilling til hvilke spørsmål som skal prioriteres gjennom videre regional planlegging. Planstrategien lister opp en rekke regionale planer som er aktuelle og sier noe om ønsket utvikling for fylket. Fokusområdene som er angitt i den regionale planstrategien er; Befolkning, bosetting og kommunikasjoner – Klima, energi og miljø – Levekår, folkehelse og kultur – Arbeidsliv og næringsliv.

Videre holder Trøndelag fylkeskommune på å utarbeide en regional plan for arealbruk, som planlegges vedtatt i 2022. Hensikten er å tydeliggjøre en bærekraftig og differensiert arealpolitikk, og å skape en forpliktende ramme for arealplanlegging i hele Trøndelag. Planen utarbeides i samarbeid med kommunene, statlige sektormyndigheter og andre interessenter. Planprogram ble fastsatt av fylkestinget 24. april 2019 (Trøndelag fylkeskommune, 2019).

Regional plan for klima og energi 2015-2020 i Sør-Trøndelag er også blant det relevante grunnlaget for rulleringen av kommuneplanens arealdel. Her er det blant annet satt mål om å redusere utslipp av klimagasser i Sør-Trøndelag med 40 prosent innen 2030, samt at man skal ha et klimarobust og sikkert lokalsamfunn i et endret klima. Begge disse målene er mål som kan oppnås ved strategisk arealforvaltning i kommuneplanens arealdel.

Distriktsplan og reindriftskart for reinbeitedistriktene Saanti Sijte og Gasken Laante Sijte vil være premissgivende for utarbeiding av kommuneplanens arealdel.

5.3 Lokale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel 2019-2035

Kommuneplanens samfunnsdel har som visjon «Meråker – På naturlig vis».

- ❖ Fjellbygda skal utvikles slik at miljø, livskvalitet og helse fremmes gjennom helhetlig stedsutvikling på ett naturlig vis.
- ❖ Meråker skal med sine naturgitte forutsetninger være et trygt valg for arbeid, bosted og etableringer.

Samfunnsdelen bygger på prinsippene bærekraft og folkehelse, dette skal være bærende elementer som skal sees på uavhengig av satsingsområde. Kommuneplanens samfunnsdel for Meråker har disse langsiktige satsningsområdene:

- ❖ Bolyst, «Fjellbygda det er godt å bo i»
- ❖ Næringsutvikling, «Meråker skal være en attraktiv kommune for næringslivet»
- ❖ Oppvekst, «Barn og unge har trygge og gode oppvekstvilkår»
- ❖ Klima, sikkerhet og beredskap, «Meråker er et trygt lavutslippssamfunn med god folkehelse»
- ❖ Kommunal tjenesteyting, «Meråker kommune sikrer et godt og stabilt tjeneste- og velferdstilbud for sine innbyggere og er en attraktiv arbeidsgiver»

Hvert av satsingsområdene har sine hovedmålsettinger med tilhørende undermålsettinger og strategier. Disse følges opp med prioriteringer gjennom vedtak av økonomiplan, budsjett og sektorplaner. Bærekraftig utvikling og endringer skjer gjennom involvering og dialog, og Meråker skal ta sin rolle for gjennomføringen av det grønne skiftet. Fremtidens Meråker skal skapes i samarbeid mellom kommune, innbygger, næringsliv, institusjoner og frivillige.

Meråkersamfunnet skal være attraktivt å bo og leve i. Det skal ikke bare være fokus på sentrum, men også legges til rette for at kommunen har levedyktige bygder. Trivsel, trygghet og inkludering skal ligge til grunn for de som ønsker å etablere seg i kommunen.

Den fysiske utviklingen av kommunen skal skje innenfor rammene av klima og miljøhensyn. I tillegg til målene i samfunnsdelen vil også flere andre kommunale planer ha innvirkning på arealbruken i kommunen.

Noen av disse planene er nye i planperioden eller rulleres samtidig med prosessen med kommuneplanens arealdel. Det vil da være viktig med samkjøring mellom prosessene for å få med seg eventuelle endringer. Dersom elementer fra disse planene skal gjøres direkte juridisk bindende for innbyggerne, må det gis bestemmelser om dette i kommuneplanens arealdel.

6 Formålet med rulleringen og fokusområder

Kommuneplanen er kommunens viktigste styringsverktøy for å ivareta nasjonale, regionale og kommunale mål, interesser og oppgaver. Kommuneplanens samfunnsdel tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet. Arealdelen viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruken, og er juridisk bindende. Kommuneplanen bør rulleres i hver valgperiode, slik at planen holder seg oppdatert i forhold til utviklingen i samfunnet.

Meråker kommune

6.1 Forrige rullering

Ved forrige rullering av arealdelen, vedtatt i 2015, var de viktige problemstillingene:

- ❖ Hyttebygging
- ❖ Boligbygging
- ❖ Næringsareal
- ❖ Masseuttak
- ❖ Samferdselsanlegg
- ❖ Energianlegg
- ❖ Reindrift
- ❖ Samfunnsikkerhet
- ❖ Reiseliv
- ❖ Friluftsliv og naturmangfold
- ❖ Hensynssoner

Gjeldende KPA ble rullert 15 år etter at den aller første KPAen for Meråker kommune ble vedtatt. Den måtte nødvendigvis da ha en svært bred innfallsvinkel til planarbeidet siden Meråkersamfunnet hadde gjennomgått store endringer i denne perioden.

6.2 Denne rulleringen

Når KPA nå skal rulleres etter 6 år blir det viktig å fokusere på målene i nylig vedtatt samfunnsdel slik at vi får et godt verktøy for å styre samfunnsutviklingen i Meråker også når det gjelder arealbruken. Det er naturlig å ta med områder der det allerede er private og politiske innspill og registrerte ønsker og behov for endringer i arealbruken. Identifiserte fokusområder gis prioritet.

FNs bærekraftsmål skal ligge til grunn for all planlegging og utvikling i kommunen. FN's bærekraftsmål og mål om god folkehelse, med fokus på bærekraftig samfunnsutvikling, vil sette preg på denne rulleringen, og skal implementeres og forankres i ny KPA. Reduksjon av klimagassutslipp, ingen økning i personbiltrafikken, mindre omdisponering av dyrka jord og bedre ivaretagelse av naturmangfold er noen av resultatene som må tilstrebes for å nå målene som Meråker kommune har satt seg.

Dette får konsekvenser for hvordan kommunen skal utvikles. Vi vet at de største kildene til klimagassutslipp stammer fra personbiltrafikk og sjøfart, i Meråker er det nå spesielt landbruket som står for de største utslippene. Kompakt bygde- og tettstedsutvikling er det viktigste virkemidlet kommunen har for å redusere transportbehovet og dermed bidra til mindre klimagassutslipp fra disse kildene. Satsing på sentrumsutvikling i Midtbygda vil være vesentlig for å få til utvikling som legger til rette for klimavennlige og bærekraftige løsninger.

Fokusområder under denne rulleringa foreslås å være følgende:

- ❖ Sentrumsutvikling Midtbygda (Avgrensing av sentrumsområdet geografisk)
 - Næringsarealer
 - Boligarealer
 - Arealer for offentlig tjenesteyting
- ❖ Næringsarealer
 - Eksisterende
 - Nye

Meråker kommune

- Framtidig kraftproduksjon
- Masseuttak etc.
- ❖ Arealer for fritidsbebyggelse
 - Fagerlia, spesielt de øvre områdene
 - Fortetting eksisterende områder
 - Nye områder
- ❖ Friluftslivets ferdselsårer i Meråker
 - Nærmiljø (boligområder og fritidsbebyggelse)
 - Utmark (etablerte løypenett og ønsker om nye)

Utmarka i Meråker omfattes av stor interesse til bruk i friluftslivet, og det er mange initiativer til økt tilrettelegging for ferdsel både på barmark og snø. Videre utvikling av områder for fritidsbebyggelse og tilrettelagte løype- og stinettverk må involvere andre utmarksinteresser for å søke løsninger som demper og løser potensielle interessekonflikter. I rulleringen av KPA bør derfor eksisterende og forslag om nye hytteområder, faste løyper og stier vurderes opp mot reindrift, beitenæring, jakt- og fiske, skogsdrift, biologisk mangfold og andre utmarksinteresser.

6.3 Bedre og mer forutsigbar styring av arealbruken

Denne rulleringen vil ha fokus på å tilrettelegge for at Meråkersamfunnet kan utvikles med nye areal for bolig, næring, turisme og sentrumsutvikling. Utviklingen skal gjennomføres på en best mulig måte innenfor rammene av miljø- og bærekraftsmålene. Dette kan oppnås ved å blant annet ha en mer forutsigbar arealbruk innenfor kommunen og ikke legge til rette for spredt utbygging, men konsentrere utviklingen fremover inn mot sentrum og eksisterende bebyggelse. Områder som er planlagt og under utbygging skal ferdigstilles, mens områder som ligger som arealreserver må vurderes om de skal tas ut eller reduseres.

Utenfor sentrumsområdet vil dette bety at det skal bygges opp omkring eksisterende bebyggelse og i mindre grad legges til rette for nye områder eller spredt bolig- og næringsbebyggelse. Dette er, i tillegg til reduksjon av klimagassutslipp, viktig for å ivareta et godt tilbud av tjenester i distriktene.

I rulleringen skal det vurderes hvilke områder som fortsatt skal ligge inne som utbyggingsområder. Dette er områder som i kommuneplanens arealdel er avsatt til utbygging som tjenesteyting/offentlige formål, boligområder, næringsområder eller fritidsbebyggelse, men som ikke enda er planlagt gjennom reguleringsplaner.

Hele utviklingsområdet skal detaljeres med overordnet arealformål innen bolig, næring, grønnstruktur, offentlig/privat tjenesteyting, samferdsel eller landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift (LNFR). Justering av grenser mellom bebyggelsesformål og grønnstruktur eller LNFR skal vurderes.

Eldre reguleringsplaner (planer som er vedtatt for over 10 år siden) skal gjennomgås og det skal vurderes om disse i tilstrekkelig grad er oppdaterte både med tanke på samfunnsutvikling og planverk. Dette vil resultere i at noen planer foreslås opphevet, mens andre vil få krav om oppdatering ved gjennomførelse og andre igjen vil kreve oppdatering av arealdelen slik at detaljert og overordnet plan henger bedre sammen.

7 Langsiktig strategi for arealbruken

Det har i senere tid blitt satt større fokus på at kommuneplanens samfunnsdel skal innebære en langsiktig arealstrategi for kommunen. Altså en strategi som beskriver kommunens behov i arealforvaltningen, hvor hovedfokus på utbygging skal skje og hva som skal bevares uberørt. Meråker

Meråker kommune

vedtok gjeldene samfunnsdel til kommuneplanen våren 2019, og skal ikke revidere kommuneplanens samfunnsdel i inneværende kommunestyreperiode.

Med bakgrunn i kommuneplanens samfunnsdel og videre utvikling i Meråker, vil det være et behov for en langsiktig strategi for arealbruken i Meråker. Denne strategien må beskrive kommunens behov for næringsareal, sentrumsareal/utvikling og areal til bolig- og fritidsbebyggelse.

Arealstrategien er veiledende og viser kommunens behov og naturlige utviklingsretning. Dette betyr ikke at innspill i konflikt med arealstrategien ikke kan bli vurdert og tatt inn i revideringen av arealdelen. Arealstrategien vil hovedsakelig fokusere på bolig, fritidsbolig og næring/industri/råstoffutvinning. Det vil mest sannsynlig være innspill til revideringen som har andre formål enn disse, men disse tre temaene vurderes for å være de viktigste å forankre i arealstrategien.

Meråker er ikke en kommune preget av stort utbyggingspress, med unntak for enkelte områder for fritidsboliger. Det er også stadig større fokus og utfordringer ved økt bruk av utmarksarealene fra stadig flere.

En arealstrategi vil være et nyttig verktøy for videre arbeid med kommuneplanens arealdel. Arealstrategien vil også kunne være retningsgivende for plan- og byggesaksbehandling i kommunen.

Det foreslås derfor en langsiktig arealstrategi som presenteres i planprogrammet for kommuneplanens arealdel. Denne skal benyttes som utgangspunkt i videre arbeid med rulleringen av arealdelen. I denne prosessen er det viktig å sette fokus på hvilke arealer som skal prioriteres til utbygging/utvikling og hvilke arealer som skal bevares urørt.

7.1 Arealstrategi for bolig

- Kommunen skal styre boligbygging mot en fortetting i Midtbygda.
- Kommunen skal sikre ønsket bygging og bosetting i kommunens grender. Rullert KPA bør ha en løsning i kart og/eller bestemmelser som gjør det mulig å bygge bolig på/nær hjemgården. Det er ønskelig å finne en løsning for dette, samtidig som lokaliseringsvilkår skal sikre minimal nedbygging av dyrket mark og andre viktige interesser. Nødvendig infrastruktur bør være lett tilgjengelig. Det bør vurderes å åpne for boligfelt i grendene, fortrinnsvis utvidelse av eksisterende boligfelt.
- Det skal vurderes om eksisterende/nye områder for fritidsbebyggelse kan omdisponeres til kombinert bolig- og fritidsformål. Det skal vurderes retningslinjer som gjør det enklere å omdisponere fritidsboliger til boligformål.

7.2 Arealstrategi for fritidsbolig

- Kommunen har et større antall ledige, regulerte hyttetomter i satsingsområdene i KPA 2014 - 2024. Unntaket er øvre deler av Fagerlia der de siste årenes hurtige utbygging nå medfører at tomtereservene minker raskere enn før. Bygging av fritidsboliger er viktig for kommunen, og vil også være det i tiden framover. Videre utbygging innenfor formålet skal vurderes ut fra behov, nærhet til eksisterende (kommunal) infrastruktur, metningspunkt i de ulike områdene, samt andre mulige arealkonflikter.
- Kommunen skal klargjøre hvilke områder som defineres som «bygdenære hytteområder».

Meråker kommune

- Kommunen skal være restriktiv når det gjelder å åpne opp for nye områder for å bygge fritidsboliger/hyttefelt. Kommunen skal også være restriktiv mot spredt fritidsboligbygging i enkeltsaker. Bakgrunnen for dette er å minimere terrenginngrep i uberørte områder.
- Kommunen skal se på muligheter for å åpne områder for kombinert bolig- og fritidsformål, samt gjøre det enklere å omdisponere bygninger fra fritidsbolig til bolig i eksisterende hytteområder.

7.3 Arealstrategi for næring/industri

- Kommuneplanens arealdel skal videreføre og styrke utviklingen av næringsaktivitet rundt de eksisterende næringsområdene i Sentrum, Merakernestrøa, Stormyra, Gudå og Kopperå. I tillegg må det store området på Skomakermoen vurderes. For å sikre videre næringsutvikling skal det ses på hvilke områder som er mest gunstige for dette. Vurdering av nye arealer skal hensynta hensiktsmessige transportetapper, nærhet til hovedvegnett og hensyn til nærliggende bebyggelse med tanke på støv, støy og trafiksikkerhet.
- Bestemmelser, retningslinjer og plankart for næring og annen type bebyggelse i sentrum skal utarbeides på grunnlag av en helhetlig vurdering for å sikre en god sentrumsutvikling. Gjennom rulleringen av KPA skal kommunen lage ytre rammer og retningslinjer for videre utvikling av Midtbygda.
- Kommunens områder for råstoffutvinning skal komme fram av revidert KPA. Kommunens masseuttak og drift av disse skal videreføres på en bærekraftig måte. I nye bestemmelser i KPA skal det sikres at alle nye masseuttak og utvidelse av eksisterende uttak utløser krav om reguleringsplan. Dette er bla. for å sikre at områdene tilbakeføres etter endt uttaksvirksomhet.

7.4 Hensynssoner i ny KPA

- Hensynssone reindrift videreføres slik den er i KPA 2014-2024 (?).
- I revidering av KPA skal det vurderes hvor det kan legges inn hensynssone for landbruk. Dette vil være for å sikre kommunens viktigste områder med matjord.
- Hensynssonene skal ikke være til hinder for at grunneier skal kunne utvikle egen gårdsdrift eller bygge kårbolig så lenge jordlovsbehandlingen åpner for dette.

8 Medvirkning og organisering av arbeidet

I arbeidet med kommuneplanens arealdel er det viktig med bred medvirkning fra hele samfunnet. Det skal legges til rette for medvirkning og involvering fra innbyggere, næringsliv, interesseorganisasjoner, politikere og berørte myndigheter. Det skal særlig sikres aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging. Dette gjelder blant annet barn og unge.

Kommuneplanens arealdel skal være et styrende politisk dokument for de neste årene. Bred politisk deltakelse og forankring av målsetninger for planarbeidet skal sikres. For å sikre medvirkning og involvering fra alle grupper i samfunnet vil de fire kommunale rådene være viktig: Eldrerådet, ungdomsrådet, rådet for personer med nedsatt funksjonsevne og trafiksikkerhetsutvalget.

Berørte myndigheter involveres gjennom regionalt planforum og formelle høringsprosesser. I tillegg kan det bli behov for egne møter med regionale og statlige myndigheter for ytterligere orientering og drøfting av planforslaget og planfaglige tema.

Informasjon til innbyggere, næringsliv og interesseorganisasjoner er viktig som fundament for medvirkningsprosessene som skal gjennomføres. Det er viktig at politiske målsetninger som krever innsats og endring forankres i hele kommunen. Gjennom de ulike fasene av planarbeidet vil dermed innbyggere, næringsliv og interesseorganisasjoner inviteres til dialog, både relatert til planforslaget som sådan, men også i forhold til fokusområder eller interessefelt.

8.1 Oversikt over den samlede planprosessen for kommuneplan

8.2 Ulike faser for medvirkning

Proessen for medvirkning og deltagelse kan deles opp i tre faser

8.2.1 Oppstart og planprogram

Oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel meldes samtidig som planprogrammet sendes på høring. I planprogrammet ligger forslag til målsetninger, fokustema og andre føringer for planarbeidet. I denne fasen er det viktig å komme med innspill til tema som bør utredes samt planer for ny eller endret arealbruk. Det vil bli arrangert åpne møter rundt om i kommunen i tillegg til at det er dialog med politiske råd og utvalg. Her vil også medvirkning være tema.

8.2.2 Planfase

I planfasen vil innspill til planprogrammet vurderes. Det vil gjennomføres befaringer og møter etter behov. I planfasen vil det gjennomføres utredning av fokustema. Hovedtyngden av arbeidet vil foregå internt i kommunen, med deltakelse fra alle sektorer, men det kan også være aktuelt med eksterne møter og idedugnader med ulike tema.

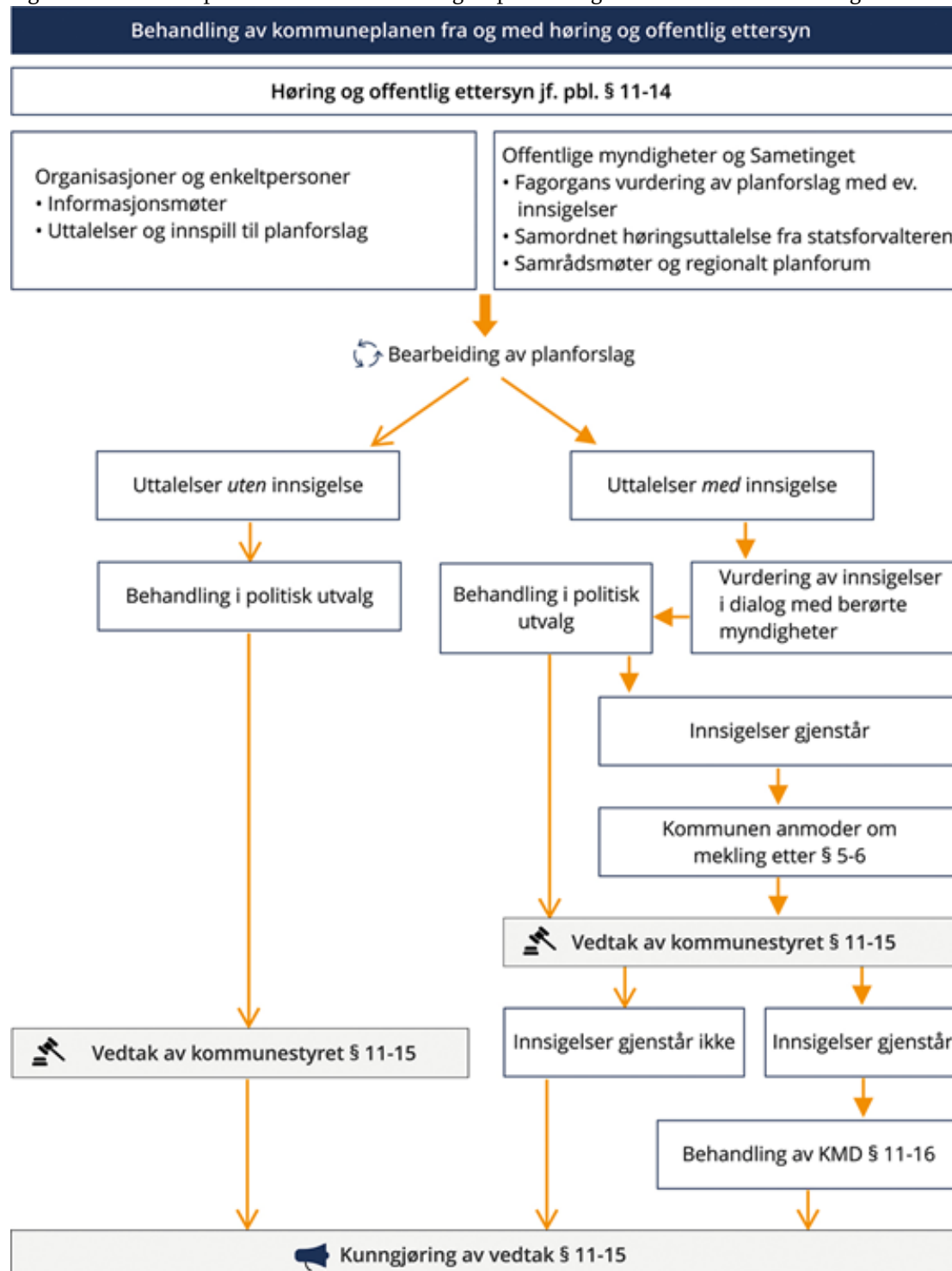
8.2.3 Høring og offentlig ettersyn

I høringsfasen legges planforslaget ut til offentlig ettersyn. Alle berørte parter, interesserte, organisasjoner og myndigheter inviteres til å uttale seg om planforslaget.

I planprogrammet presenteres forslag til mål, strategier samt plankart med forslag til arealbruk og tilhørende bestemmelser. Nasjonale og regionale myndigheter får uttale seg til planforslaget, og kan fremme innsigelse dersom nasjonale eller vesentlige regionale interesser blir skadelidende. Alle interesserte skal gis mulighet til å gi merknader til planforslaget. Etter høringsfasen vil alle merknader oppsummeres og synliggjøres.

Figuren under viser prosesskrav for utarbeiding av planforslag med konsekvensutredning:

8.3 Informasjon og medvirkning

Gjennom hele prosessen vil informasjon om planarbeid, politiske føringer, aktuelle tema og problemstillinger, samt muligheter for medvirkning m.m. være tilgjengelige på hjemmesiden til Meråker kommune.

Det vil bli holdt informasjonsmøter i de ulike kommunedelene og i sentrum ved oppstart av planarbeidet og ved høring av planforslaget. I tillegg vil det bli gjennomført egne temamøter fortløpende gjennom planprosessen.

9 Organisering av arbeidet

Sektor kommunal utvikling har ansvaret for å lede prosessen og utforme plandokumentene. Andre avdelinger og kontorer inviteres til å bidra innenfor sine respektive fag- og ansvarsområder. Spesielt gjelder dette for å koordinere og ivareta andre kommunale planer.

Det legges opp til egne delprosesser innenfor tema hvor det etableres grupper hvor representanter fra relevante avdelinger og kontorer deltar. Dette gjelder også andre myndigheter og interesser. For eksempel vil det være relevant å ha møter med reindriftsforvaltningen hos Statsforvalteren og reinbeitedistriktene hvor også landbrukskontoret i kommunen er med.

Formannskapet behandler forslag til planprogram og vedtar oppstart av planarbeidet og at planprogrammet sendes på høring og offentlig ettersyn. Gjennom den politiske behandlingen før oppstart, høring av planforslag og før endelig vedtak, skal politikerne vurdere innholdet og eventuelt vedta endringer i programmet.

10 Utredninger

Innenfor hovedtemaene for denne rulleringen vil det være behov for å gjøre flere utredninger og avklaringer, blant annet på følgende områder:

10.1 Utredning av arealbehov

Kommuneplanen skal sikre en arealberedskap for forventet utvikling de neste 12 årene. Totalt bør dette medføre en overkapasitet i planen i forhold til hva som er forventet behov fram til neste rullering. Dette er nødvendig fordi man vet at ikke alle utbyggingsområder lar seg gjennomføre som antatt. Utredningene i KPA baserer seg på kjent kunnskap, mens man i forbindelse med reguleringsplan gjør nye undersøkelser der det er nødvendig. Slike undersøkelser kan avdekke forhold som fører til at hele eller deler av området i kommuneplanen ikke kan bygges ut.

Dersom veksten i befolkningen blir mye høyere enn antatt må man også forvente at det vil være andre endringer i samfunnet som gjør det nødvendig å rullere planen tidligere enn forutsatt. Usikkerheten i prognoser gjør at vi må ha en betydelig tilgjengelig overkapasitet. Tilgjengelig areal i allerede vedtatte planer kommer i tillegg til eventuelle nye innspill og behov.

Det vil være behov for en oppdatering og vurdering av kvaliteten av dette grunnlagsmaterialet. Det er heller ikke komplett for alle arealformål. En mer detaljert behovsanalyse vil utarbeides og legges til grunn for vurdering av forslag om endring av arealformål.

Meråker kommune

Det er ikke utarbeidet noen helhetlig analyse for utviklingsretning o.l. Strategier for de enkelte utbyggingsformål er beskrevet i *kapittel 7: Langsiktig strategi for arealbruken*. Kommuneplanens arealdel skal bidra til å få rett utbygging på rett sted, men det er ikke et krav at man må bygge ut selv om et område er avsatt til et utbyggingsformål.

For å oppnå ønsket utvikling er det nødvendig at de som eier utbyggingsområdene ønsker å utvikle dem. Alternativvurderingene i planen vil derfor primært være knyttet opp til en prioritering av innkomne innspill. De innspillene som treffer best på vurderingskriteriene vil bli foreslått tatt inn i planen. Kommunen kan også foreslå å endre arealbruken på andre områder enn de som spilles inn. Dette vil blant annet være aktuelt i de tilfellene der det ikke er mulig å finne nok egnet areal blant de innkomne innspillene. Kommunen vil gjøre en selvstendig vurdering av arealbehov for offentlige tjenester, idrettsanlegg, parker og friområder osv.

10.1.1 Arealregnskap

10.1.1.1 Arealregnskap bolig

I forbindelse med revideringen av KPA skal det lages en oversikt over ledige boligtomter i kommunen. Det skal sikres at det er ledige tomter i boligfelt i grendene, og tilstrekkelig med avsatt boligareal for utvikling i sentrum. For å sikre dette må det estimeres hvor mange tomter som selges i året, og hvilke typer boliger som er etterspurt og hvor mye som ligger ledig i allerede regulerte områder. Det bør også ses på skolekapasitet.

10.1.1.2 Arealregnskap fritidsbebyggelse

Meråker har mange ledige regulerte hyttetomter i dag. Det er også et stort antall hyttetomter som kan bebygges ut fra formål i KPA. I forbindelse med rulleringen av KPA skal det lages en oversikt over ledige tomter for fritidsbolig, både totalt i kommunen og innenfor de ulike satsingsområdene fra KPA 2014 -2024. Hyttebygging er viktig for kommunen, og skal videreføres på en bærekraftig måte.

Videre satsing innen hyttebygging bør skje i nærhet til eksisterende infrastruktur, med hensyn til natur- og landbruksinteresser, metningspunkt innenfor ulike områder i kommunen, og andre potensielle arealkonflikter. Oversikten skal vise antall ledige tomter og antall bebygde tomter innenfor områdene. Dette bør danne grunnlag for hvor Meråker skal satse på videre hyttebygging i revidert KPA.

10.1.1.3 Arealregnskap næring

I forbindelse med revideringen av KPA skal det lages en oversikt over ledige næringsarealer i kommunen. Det skal sikres at det er ledige arealer for framtidig og bærekraftig næringsutvikling i kommunen.

10.1.1.4 Arealregnskap råstoffutvinning

Ved revideringen av KPA skal det lages en oversikt over kommunens eksisterende masseuttak og hvilke typer uttak disse er. Dette skal legges til grunn for vurderingene av eventuelt nye uttak eller utvidelse av eksisterende. Det er et mål å sikre at råstoffutvinningen i kommunen skal kunne videreføres og utvikles også i perioden for revidert KPA.

10.2 Konsekvensutredning og ROS-analyser

Som en del av beslutningsgrunnlaget for dette planarbeidet skal det utarbeides en konsekvens-utredning og ROS-analyser. Det vil i hovedsak være de delene av planen som innebærer ny utbygging og som innebærer endringer i forhold til gjeldende plan som omfattes av utredningskravet.

Meråker kommune

10.2.1 Konsekvensutredning

Krav om konsekvensutredning vil hovedsakelig utløses av følgende forhold:

- ❖ Avsetting av nye områder til utbyggingsformål
- ❖ Endring av utbyggingsformål

Formålet med konsekvensutredningen er å gi en vurdering og beskrivelse av mulig vesentlige virkninger planen kan ha for samfunn og miljø. Ved endring av formål for allerede avsatte utbyggingsområder vil kun relevante tema og konsekvenser ved selve endringen utredes. Det legges ikke opp til ny utredning av allerede regulerte utbyggingsområder dersom det kun er snakk om mindre justeringer av type formål eller grensesetting.

Konsekvensutredningen skal være en vurdering på overordnet nivå av de enkelte forslag til nye utbyggingsområder.

For å gi en tilfredsstillende redegjørelse for planforslagets/innspillet virkninger for miljø og samfunn er det viktig å se på hvilke konsekvenser innspillet kan ha. En konsekvensutredning vil gjøre det mulig for høringsinstanser og befolkningen generelt å vurdere kvaliteten på beslutningsgrunnlaget i planforslaget. Det er viktig at konsekvensutredningen er faktabasert, pålitelig og objektiv, slik at den har legitimitet som grunnlag for videre avveininger og beslutninger.

Plan- og bygningslovens § 4-2 andre ledd innebærer et krav til en utvidet beskrivelse av virkningene, en konsekvensutredning, som en del av planbeskrivelsen. Beskrivelsen skal omfatte positive, negative, direkte, indirekte, kortsiktige og langsiktige virkninger. For de delene av KPA som omfatter nye områder til utbyggingsformål eller vesentlig endret arealbruk, gjelder kravene til konsekvensutredning jf. Plan- og bygningsloven §§ 4-2 og 11-14 andre ledd. Det er knyttet tre absolutte krav til konsekvensutredning for KPA jf. forskrift om konsekvensutredning § 18:

- Det skal gis en beskrivelse av virkninger for miljø og samfunn for hvert av de nye utbyggingsområdene planen omfatter. Utredningene må få fram:
 - o Viktige miljø- og samfunnsverdier i de foreslåtte utbyggingsområdene.
 - o Virkningene utbyggingen kan få for disse verdiene og generelt (forurensning, klimagassutslipp og så videre)
 - o Hva som kan gjøres for å unngå negative virkninger
- Konsekvensutredningen skal inneholde en vurdering av de samlede arealbruksendringene i planen. Det vil si hvordan miljø og samfunn blir påvirket av summen av de foreslåtte enkeltområdene.
- Det skal redegjøres for hvilke forhold som skal belyses og avklares nærmere i senere regulering av områdene.

Listen over temaer fra § 21 i forskrift om konsekvensutredning er lagt til grunn for de temaene kommunen skal se nærmere på ved gjennomgang av de innsendte innspillene til revideringen av planen.

Utredningen skal være basert på fagkunnskap og faglig skjønn. Når det gjelder relevante vurderingskriterier skal det gis en kort redegjørelse for datagrunnlaget og metodene som er benyttet for å beskrive virkningene, herunder usikkerhet knyttet til innsamling og bruk av data og metoder. Metoden for konsekvensutredninger til kommuneplanens arealdel følger av Miljøverndepartementets (nå Kommunal- og moderniserings Dep) veileder T-1493.

Med utgangspunkt i en beskrivelse av viktige miljø- og samfunnsforhold skal det i konsekvensutredningen gis en beskrivelse og vurdering av virkningene som planen kan få for miljø og samfunn. Det skal redegjøres for den samlede virkningen av arealbruksendringen. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av arealbruksendringer innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes.

Som en del av planprogrammet er utredningsbehovet i forbindelse med konsekvensutredning vurdert og beskrevet i skjema nedenfor. Utbyggingsformålene i planen beskrives og det gjøres en vurdering av konsekvenser og virkning. Oppdatering av arealdelen i samsvar med vedtatte reguleringsplaner er ikke omfattet av kravet om konsekvensutredning. Det skal tas utgangspunkt i metodikken skissert i veilederen fra MD «Konsekvensutredninger, Kommuneplanens arealdel»:

- Avgrensning av utredningsområde/influensområde.
- Verdien av området.
- Omfanget (påvirkning) i forhold til 0-verdien.
- Konsekvens. Sammenstilling av verdien av området med omfanget av tiltaket.
- Samlet vurdering av konsekvens.

Vurdering av konsekvens for de enkelte utredningstema og samlet konsekvens for utbyggingsforslaget bør kunne etterprøves og det skal derfor gå tydelig fram hvordan verdien av et område og omfanget av utbyggingen er vurdert og fastsatt.

For de tema der metodikken er uhensiktsmessig skal det benyttes en verbal vurdering av foreslått utbyggingsformål med vurdering av konsekvenser basert på forhåndsbestemte kriterier. Konsekvensutredningen skal i utgangspunktet baseres på eksisterende kunnskap. Innenfor enkelte fagtema og i enkelte områder kan det være behov for oppdatering av denne kunnskapen. Aktuelle utredningstema er basert på krav i Forskrift om konsekvensutredninger, med noen relevante tilpasninger.

Det opplyses for øvrig om at planprogrammet kun er veiledende for planprosessen, og at det derfor kan forekomme endringer i forbindelse med utredningene.

10.2.2 Kartlegging av utredningsbehov

Tema	Utredningsbehov	Metodikk
Landskap	Det må utredes hvordan tiltakene påvirker landskapet.	Landskapsvirkningene av utbyggingstiltak vurderes ved hjelp av eksisterende datagrunnlag, samt befaring av områdene.
Naturmangfold	Er det ønskelig med tiltak for å sikre naturmangfoldet i kommunen?	Kartlegging av naturmangfold. Er dette noe kommunen ønsker å ta tak i ved rullering av planen? Nasjonale, regionale og lokale overordnede føringer legges til grunn.
Kulturminner og kulturmiljø	Det må vurderes om kulturminner og/eller kulturmiljø berøres av tiltakene. Det må vurderes om det er kulturminner/kulturmiljø som må ivaretas i planforslaget eksempelvis med hensynssone.	Riksantikvaren og Sametinget vil bli bedt om å uttale seg. Eksisterende dokumentasjon gjennomgås.
Teknisk og sosial infrastruktur	Vurdere den tekniske- og sosiale infrastrukturen i Meråker kommune opp mot foreslåtte tiltak.	Vurdere eksisterende datagrunnlag, lokalkunnskap og kommunens føringer. Beskrive effekter av utbygging og identifisere nødvendige tiltak.

Meråker kommune

Tema	Utredningsbehov	Metodikk
Trafikk	Vurdere konsekvenser for etablering av tiltakene ift tema trafikk.	Vurdere eksisterende datagrunnlag. Beskrive effekter av utbygging og identifisere nødvendige tiltak.
Stedsutvikling	Vurdere konsekvenser av tiltakene i forhold til ønskelig stedsutvikling. Definere fysisk avgrensning av kommunesenteret Midtbygda («sentrum»).	Analysere i forhold til nasjonale, regionale og kommunale lover, forskrifter og føringer for arealplanlegging og stedsutvikling.
Næringsutvikling	Kartlegge behov for etablering av næringsareal. Lokalisering av næringsarealer etter prinsippet «Rett virksomhet på rett sted».	Nær dialog med kommunens grunneiere og næringsdrivende, jevnlig møter med formannskapet, folkemøte med workshop hvor det innhentes informasjon, innspill i forbindelse med offentlig ettersyn.
Landbruk og reindrift	Vurdere konsekvenser av tiltakene i forhold til landbruks- og reindriftnæringen.	Analysere i forhold til nasjonale, regionale og kommunale føringer. Herunder bl.a beiteplan for utmarksarealene i Meråker 2019-2023 og Reinbeitedistriktenes forvaltningsplaner.
Barn og unges interesser	Vurdere konfliktpotensialet av de ulike tiltakene i forhold til leke- og oppholdsarealer for barn og unge.	Barn og unge ivaretas via representant for barn og unge. Eventuelt arbeidsmøte med barn og unge eller en barnetråkk-registrering kan vurderes utført som vurderingsgrunnlag.
Folkehelse og friluftsliv	Kommuneplanens samfunnsdel gir klare føringer for folkehelse og friluftsliv. Tiltakene bør vurderes i forhold til lokalklima, rekreasjonsmuligheter, tilgang På tur-, gang- og sykkelveger mv.	Vurderinger basert på kjent kunnskap om folkehelse og friluftsliv. Nasjonale, regionale og lokale overordnede føringer legges til grunn. Egen helhetlig plan for friluftslivets ferdselsårer er igangsatt 2022.
Klima og forurensning	Tiltakene bør vurderes i forhold til forurensning for eksempel støy, støv osv.	Vurderinger basert på kjent kunnskap om klima og forurensning. Nasjonale, regionale og lokale overordnede føringer legges til grunn. Behovet for eventuelle detaljerte utredninger må vurderes underveis i planarbeidet.
Samfunnssikkerhet og beredskap	Tiltakene må vurderes i forhold til risiko- og sårbarhetsmomenter.	Eksisterende datagrunnlag gjennomgås. Det utarbeides ROS-analyse. Se punkt 10.2.3

Meråker kommune

10.2.3 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

I henhold til plan- og bygningsloven § 4-3 skal det utarbeides en risiko- og sårbarhetsanalyse i forbindelse med planarbeidet. Analysen skal omfatte alle risiko- og sårbarhetsforhold som kan ha betydning for realisering av tiltaket, og virkninger som tiltaket kan ha for omgivelsene. Avbøtende tiltak skal beskrives. Risiko- og sårbarhetsanalysen vil utarbeides parallelt med konsekvensutredningen.

Analysen er en grov kartlegging av mulige risikofaktorer i kommunen for å kunne forebygge større skader på liv, helse, miljø og materielle verdier. Metoden som benyttes er i henhold til DSB sin veileder «Samfunnssikkerhet i arealplanlegging».

Tabellen under viser hvilke farekategorier som skal kartlegges:

Naturfarer	Menneskelige og virksomhetsbaserte farer
Skred	Håndtering av farlige stoffer
Flom	Storbrann
Overvann	Forurensning
Skog- og gressbrann	Ulykker med transportmidler
Ustabile grunnforhold	Tilgjengelighet for nødetater
Storm/ orkan	

I KPA kan ROS-analysene brukes for å vurdere om aktuelle områder er egnet, om lokaliseringen av utbyggingsformålet i planområdet er hensiktsmessig, eller om det må vurderes andre områder.

11 Fremdrift, foreløpig framdriftsplan for rullering av kommuneplanens arealdel 2024-2036

Arbeidet med rullering av kommuneplanens arealdel er lagt opp til å ta ca. 2,5 år fra formell oppstart. Formell oppstart skjer vinteren 2022 etter behandling i Formannskapet. Gjennom 2022-23 vil innspillene gjennomgås og konsekvensutredes. Det vil bli gjort utredninger, avklaringer, møter og dialog og utarbeidelse av plandokumentene med plankart, planbestemmelser, planbeskrivelse og temakart.

Høsten 2023 vil planforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Etter høringen vil uttalelser og merknader gjennomgås og planforslaget endres i tråd med disse. Dersom myndighetene fremmer innsigelse til planforslaget, må disse løses før planen til slutt går til vedtak i kommunestyret høsten 2024. Fremdriftsplanen er tentativ slik at endringer kan forekomme.

Aktivitet/ delmål	Omtrentlig milepæl
Oppstart arbeid med planprogram KPA	Høst 2021
Førsteutkast til planprogram	Januar 2022
Behandling av forslag til planprogram FS	Februar 2022
Oppstartsmøte/ informasjon om planprogrammet	Oppstartsmøte 16.mars 2022 kl1900. Påfølgende grendamøter: Dalatun/ Kopperå/Teveldal, Stordalen og Gudå.
Planprogram på høring (minimum 6 uker), innspillfase. Behandling i politiske utvalg.	Høringsfrist: 24.juni 2022
Ferdigstille planprogram.	Oktober 2022
Behandling og fastsettelse av planprogram FS og KS	Høst 2022, (FS 03.11.2022, KS 28.11.2022?)
Behandling og utvalg av innkomne innspill, konsekvensutredninger.	Vinter/ vår 2023
- Utarbeide arealregnskap og planbeskrivelse.	Vinter/ vår 2023
Gjennomgang av bestemmelser og retningslinjer til KPA. Også bestemmelser knyttet til hvert enkelt innspill.	Sommer 2023
1.gangs behandling i FS/ (+KS ?)	August/september 2023
Planforslag på høring i minimum 6 uker	6 uker
Befaring med sektormyndigheter (+ Regionalt planforum?)	Høst 2023
Behandling av innkomne uttalelser	Vinter 2024
Avklaringer/ møter om evt. innsigelser	Vinter 2024
Endringer av kart og bestemmelser	Vinter/ vår 2024
2.gangs behandling i FS/ KS	Vår/ sommer 2024
Meklingsmøter (?)	Høst 2024
Sluttbehandling KS	Høst 2024

12 Sentrale lover og retningslinjer som legger føringer for kommunal planlegging

Arbeidet med rullering av KPA skal utføres på bakgrunn av et omfattende regelverk der de mest sentrale er listet her:

- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Lov om friluftslivet (friluftslivsloven)
- Lov om jord (jordlova)
- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)
- Lov om kulturminner (kulturminneloven)
- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- Lov om skogbruk (skogbrukslova)
- Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)
- Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven (FOR-2017-06-21-854)
- Drikkevannsforskrift av 10.01.2017
- Forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister (kart- og planforskriften)
- Forskrift om rammer for vannforvaltningen
- Nasjonal jordvernstrategi (Prop. 127 S (2014-2015))
- Meld. St. 18 (2016-2017) Berekraftige byar og sterke distrikt
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016)
- Rikspolitiske retningslinjer for universell utforming
- Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (Kgl. res. av 26.09.2014)
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
- Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold. Meld. St. 14 (2015-2016)